

ZBIGNIEW JASIEWICZ, ALEKSANDER POSERN-ZIELIŃSKI
Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

ETNOLOGIA W POLSKIEJ AKADEMII NAUK.
REFLEKSJE Z OKAZJI 40-LECIA POWOŁANIA KOMITETU
NAUK ETNOLOGICZNYCH PAN

W 2015 roku Komitet Nauk Etnologicznych PAN na swym plenarnym posiedzeniu, zwołanym w nowej siedzibie Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej UAM w Poznaniu, uczcił wspomnieniową refleksją 40. rocznicę powstania tej ważnej reprezentacji środowiska etnologów, antropologów, folklorystów i przedstawicieli pokrewnych dziedzin. Jednakowoż geneza obecności etnologów w formalnych strukturach komitetów PAN sięga w istocie znacznie wcześniejszych dekad niż połowa lat 70. XX wieku, świadcząc o dość trudnej drodze zdobywania przez środowisko etnologiczne swej pełnej podmiotowości¹.

Działający od 40 już lat Komitet Nauk Etnologicznych jest wyrazem dążenia środowiska etnologów i antropologów społeczno-kulturowych do posiadania wspólnej reprezentacji tego środowiska, jak i platformy umożliwiającej koordynację niektórych działań między różnymi ośrodkami akademickimi i specjalizacjami badawczymi. Tego typu dążenia widoczne były już w dość odległej przeszłości. Warto wspomnieć o utworzeniu Sekcji Etnologicznej w obrębie Akademii Umiejętności, i to już w roku 1873, a więc znacznie wcześniej aniżeli powstanie w roku 1910 Katedry Etnologii na Uniwersytecie we Lwowie. Jednakże w okresie zaborów, mimo czynionych starań, wysiłki w tym zakresie nie mogły być skuteczne. Sprzyjające warunki dla utworzenia instytucjonalnej reprezentacji dyscypliny pojawiły się dopiero po odzyskaniu przez Polskę niepodległości, po roku 1918. W tym okresie Towarzystwo Ludoznawcze poszerzało stopniowo zakres terytorialny swojego działania. Obecne jednak było wówczas także przeko-

¹ Obok wykorzystanych materiałów publikowanych autorzy sięgnęli nie tylko do własnej pamięci z czasów ich pracy na rzecz Komitetu, ale również do archiwum, znajdującego się w pieczy sekretariatu Komitetu w jego siedzibie w Poznaniu, przy Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej UAM.

nianie o potrzebie istnienia bardziej profesjonalnej reprezentacji etnologów. Stąd też w roku 1921 pojawiło się Polskie Towarzystwo Etnologiczne z prof. Janem Czekanowskim jako przewodniczącym i prof. Eugeniuszem Frankowskim, sekretarzem generalnym i faktycznym autorem tego pomysłu. Niestety, inicjatywa ta okazała się tworem krótkotrwałym i o małej skuteczności działania.

Po II wojnie światowej swą pozycję wzmocniło Towarzystwo Ludoznawcze, które w roku 1947 przyjęło obowiązującą do dziś nazwę – Polskie Towarzystwo Ludoznawcze. Niezależnie od tego forum społecznego organizowano także spotkania profesorów etnografii celem omówienia ważnych zadań związanych z dalszym rozwojem dyscypliny. W ten sposób w roku 1951 przygotowano ocenę bieżącego stanu etnografii w związku ze zbliżającym się I Kongresem Nauki Polskiej, mającym powołać Polską Akademię Nauk. W ramach tej nowej struktury ogólnopolskie znaczenie zyskał Dział Etnografii funkcjonujący w obrębie Instytutu Historii Kultury Materialnej PAN, jak i Rada Naukowa tej placówki gromadząca wybitnych etnografów, także spoza PAN. Przypada nam przypisać, że te nowe struktury wyraźnie zmniejszyły istniejący w okresie międzywojennym dystans dzielący poszczególne ośrodki, który utrudniał ówczesnym profesorom współpracę. Odbudowująca się po wojnie etnologia zaczęła wyłaniać ze swego grona nowych liderów. Jednym z pierwszych z nich był niewątpliwie prof. Józef Gajek (z Wrocławia), kierujący w latach 1945-1967 (jako sekretarz i przewodniczący) Polskim Towarzystwem Ludoznawczym. Duże znaczenie dla jednoczenia inicjatyw ogólnopolskich w zakresie etnografii/etnologii miał też nieco później prof. Witold Dynowski (z Warszawy), a także prof. Kazimierz Moszyński (z Krakowa). W latach 70. istotną rolę reformatorską i inicjatywną zaczął odgrywać nowy lider środowiska etnologicznego – prof. Józef Burszta, związany z uniwersytetem w Poznaniu.

Pierwsze inicjatywy zmierzające do umocowania reprezentacji etnologii w obrębie pionu komitetowego PAN sięgają przełomu lat 50. i 60. XX wieku, kiedy to w ramach Komitetu Nauk Historycznych utworzono dość efemeryczną Komisję Etnograficzną. Takie strukturalne usytuowanie związane było w tym okresie z postrzeganiem etnografii jako pomocniczej nauki historycznej.

Z początkiem dekady lat 70. powstała idea powołania podobnej komisji, ale tym razem w obrębie Komitetu Nauk Socjologicznych PAN, bowiem w tym gremium już zasiadało sześciu etnologów (na 51 członków). Pomysł ten był niewątpliwie związany z inicjatywami prof. Burszty, dążącego do uczynienia z ówczesnej etnografii nauki o profilu społecznym. W rezultacie w maju 1972 roku, przy wydatnym współdziałaniu Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego jako wówczas jedyne gremium reprezentującego całe środowisko etnograficzne, została powołana Sekcja Etnografii, a na jej czele stanął prof. Burszta. Jego zastępcami zostali profesorowie Maria Frankowska i Anna Kutrzeba-Pojnarowa, natomiast obowiązki sekretarza przyjął wówczas docent Zbigniew Jasiewicz. W sumie w skład owej Sekcji weszło 18 osób reprezentujących wszystkie ważne dla etnologii ośrodki akademickie. Począwszy od tej daty siedzibą Sekcji, a następnie już

samodzielnego Komitetu stał się Poznań i jego uniwersytecka Katedra Etnografii (dziś Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej). Od samego początku funkcjonowania Sekcji reprezentowała ona różnorodne środowiska etnograficzne, a więc uniwersyteckie katedry, Polskie Towarzystwo Ludoznawcze, instytuty badawcze PAN, ośrodki badań folklorystycznych, centra zajmujące się sztuką ludową, muzea etnograficzne oraz nauki pokrewne (socjologię wsi). Pierwsze prace nowej Sekcji dotyczyły przygotowań środowiska etnologicznego do II Kongresu Kultury Polskiej oraz obejmowały opracowanie ekspertyz dotyczących bieżącego stanu etnografii. Pod auspicjami tego gremium zorganizowano także w 1974 roku II Międzynarodową Konferencję Etnografów Słowiańskich w Błażejewku koło Poznania (Burszta 1975).

W tym samym roku, a więc zaledwie dwa lata po powołaniu Sekcji, zaczęła się materializować idea przekształcenia owej grupy w samodzielny komitet. Pierwsze propozycje idące w tym kierunku zostały sformułowane przez prof. Bursztę w czerwcu 1974 roku w wystąpieniu na forum Wydziału I PAN, zatytułowanym „Etnografia Polska: osiągnięcia – organizacja – perspektywy”. Sprzyjająca wówczas tej idei atmosfera w Wydziale I (nauk społecznych) PAN, kierowanym przez profesorów Władysława Markiewicza i Mariana Wojciechowskiego, umożliwiła wszczęcie dalszych kroków i skierowanie do PAN memoriału (listopad 1974 r.) autorstwa prof. Burszty: „O potrzebie powołania Komitetu Nauk Etnograficznych PAN”. W tym dokumencie zwrócono uwagę na znaczne rozproszenie aktywności polskich etnografów, nie sprzyjające koordynacji badań i organizacji wspólnych przedsięwzięć. Jednym z kroków na drodze ku przezwyciężeniu tych trudności miał być odrębny komitet, lepiej integrujący i wzmacniający polską etnografię jako samodzielną dyscyplinę.

Trzeba tu zauważyć, że starania o posiadanie własnego komitetu były w czasach PRL w pełni uzasadnione, bowiem dominowała wówczas tendencja do wysokiego stopnia centralizacji nauki, a te dyscypliny, które miały swe komitety w strukturach PAN, siłą rzeczy zajmowały ważną pozycję. Ich komitety traktowane były jako ośrodki predestynowane do koordynacji działalności naukowej w całym kraju. W początkach lat 70. XX wieku nie było jednak sprzyjającej atmosfery w środowisku etnologicznym dla tworzenia tego typu reprezentacji. Przeminał wówczas okres dominacji wielkich postaci, prawdziwych patriarchów w etnografii polskiej, którzy wcześniej nadawali kształt dyscyplinie. Zmarli już lub przestali być w pełni aktywnymi tacy uczeni, jak Moszyński (zm. 1959), Frankowski (zm. 1962), Gajek (zm. 1987) i Dobrowolski (zm. 1987). W latach aktywności naukowej, ze względu na swe silne osobowości, odmienne orientacje badawcze i zajmowane pozycje akademickie nie byli oni szczególnie skłonni do współpracy i często zamykali się w swoich ośrodkach.

Z kolei prof. Burszta, zabiegający o utworzenie komitetu, był w tym czasie uznawany w środowisku etnologicznym za człowieka „nowego”, spoza dotychczasowego układu, nie odpowiadającego w pełni tradycyjnym wzorom profesoro-

ra. Tymczasem okazało się, że to właśnie on zdecydowanie dążył do powołania integrującej reprezentacji całego środowiska. W wysiłkach na rzecz utworzenia komitetu wspomagały go jego cechy osobiste: wielka pracowitość, życzliwy stosunek do ludzi, pragmatyzm oraz umiejętność tworzenia zespołów badawczych i kierowania nimi. Zasadą prof. Burszty było przekonanie socjologów, z którymi miał dobre kontakty, do stworzenia etnograficznej Sekcji w ramach ich Komitetu. I to także on zabiegał o uzyskanie poparcia władz Wydziału I Nauk Społecznych PAN, kierowanego wówczas przez archeologa prof. Witolda Hensla, dla przekształcenia owej Sekcji w samodzielny komitet. W tych staraniach wspierali go również niektórzy profesorowie oraz młodsze pokolenie etnografów.

W rezultacie tych oficjalnych i zakulisowych zabiegów 27 marca 1975 roku powołany został, w ramach Polskiej Akademii Nauk, Komitet Nauk Etnograficznych, a jego pierwsza kadencja objęła okres kończący się w roku 1977. Inauguracyjne posiedzenie KNE odbyło się w Warszawie 19 kwietnia. Do Komitetu powołano 29 członków, poszerzając następnie to gremium do 32 osób, a więc skład był zbliżony liczbowo do obecnych limitów. Już w czerwcu tego samego roku PAN zaaprobowała nowelizację nazwy Komitetu na bardziej zgodną z europejskimi tradycjami, i od tego czasu po dziś dzień działa Komitet Nauk Etnologicznych. Na jego czele ponownie stanął prof. Burszta, jego zastępcami zostali profesorowie Bronisława Kopczyńska-Jaworska i Zofia Sokolewicz, natomiast obowiązki sekretarza kontynuował prof. Jasiewicz. Pierwsze zadania nowo powołanego Komitetu obejmowały opracowanie ekspertyz dotyczących sytuacji kadrowej i aktualnego stanu badań, zainicjowano również długofalowe prace dokumentacyjne i bibliograficzne w kooperacji z PTL. Obok działań tego typu, w kompetencjach Komitetu znalazła się także „opieka” nad kształceniem kadr i programem studiów etnologicznych oraz wspieranie wszelkich inicjatyw organizacyjnych sprzyjających rozwojowi etnologii i nauk pokrewnych (folklorystyki, etnomuzykologii, etnomuzealnictwa, etnoreligioznawstwa) (Burszta 1978a).

Pierwsza kadencja KNE poświęcona została przede wszystkim budowie wewnętrznej struktury Komitetu, tak aby w ramach tego gremium naukowego mogły działać efektywnie różne zespoły badawcze. W rezultacie utworzono aż sześć specjalistycznych komisji i zespołów. Były to: Komisja do Badania Kultury Ludowej w Karpatach, kierowana przez prof. Mieczysława Gładysza i usytuowana w Krakowie; Komisja Etnologii Religioznawczej, działająca pod kierunkiem doc. Henryka Swienko (w Warszawie); Komisja Badań Współczesności (także w Warszawie), na czele której stanęła prof. Maria Biernacka, oraz Komisja Amerykanistyczna z siedzibą w Poznaniu, kierowana przez prof. Marię Frankowską. Status zespołu posiadały: Zespół do Badania Rybołówstwa Tradycyjnego założony przez prof. Marię Znamierowską-Prüfferową z Torunia oraz Zespół Naukowej Dokumentacji Etnograficznej w Łodzi zainicjowany przez prof. Kopczyńską-Jaworską. Taka struktura odzwierciedlała przede wszystkim zainteresowania ówczesnych czołowych profe-

sorów etnologii oraz specjalizacje rozwijane w poszczególnych ośrodkach naukowych. Zadaniem tych gremiów była intensyfikacja badań poprzez organizowanie konferencji, wspieranie inicjatyw badawczych, opracowywanie ekspertyz i przygotowywanie publikacji. Istotnym elementem wspomagającym aktywizację zespołów i komisji był ich poszerzony skład, obejmujący nie tylko członków samego Komitetu, ale i dokooptowanych specjalistów młodszego pokolenia. Dzięki temu działalność Komitetu szybko stała się widoczna i ważna dla całego środowiska etnologów polskich, tworząc dla nich integrującą platformę współpracy.

Ostatni rok pierwszej kadencji Komitetu (1977) wart jest odnotowania z tego względu, iż w tym czasie KNE rozpoczął intensywne starania na rzecz powołania w Polsce samodzielnego instytutu etnologicznego mającego funkcjonować w ramach PAN. W tym czasie jedyną placówką ściśle badawczą w tym zakresie był Zakład Etnologii, usytuowany w obrębie interdyscyplinarnego Instytutu Historii Kultury Materialnej PAN, w którym faktycznie dominowali archeolodzy. Chodziło zatem o to, aby podnieść rangę etnologii jako samodzielnej dyscypliny i w oparciu o wspomniany zakład utworzyć silną placówkę naukową mającą perspektywy rozwojowe. Projekt takiego instytutu opracowany przez prof. Bursztę przewidywał także włączenie do nowej placówki rozproszonych zespołów badawczych zajmujących się folklorem muzycznym, literaturą i sztuką ludową, dziedzictwem ludoznawczym i edytorstwem (chodziło o Redakcję *Dzieł Wszystkich Oskara Kolberga*) oraz informacją i dokumentacją naukową. Zamysł ten był zbieżny z ówczesnymi tendencjami w nauce polskiej preferującymi centralizację poczynań badawczych w „wiodących” ośrodkach działających w ramach PAN. Uważano, że taka silna placówka przyczyni się wydatnie do dalszego rozwoju etnologii jako nauki ważnej dla „kształtowania nowoczesnej kultury narodowej”. Wskazywano również na to, że w pozostałych „krajach demokracji ludowej”, a także w ZSRR, instytuty etnologii (etnografii) od lat funkcjonują z powodzeniem, a więc powstanie takiej placówki w Polsce będzie logicznym wypełnieniem istniejącej dotychczas luki (Burszta 1978b).

Te dobrze uzasadnione zamierzenia nie spotkały się jednak z poparciem ówczesnych władz, tym bardziej, że schyłek lat 70. naznaczony był już symptomami recesji, a następna dekada wielkich turbulencji społeczno-politycznych i narastającej stagnacji zmusiła środowisko do rezygnacji z tego ambitnego projektu. Jego realizacji nie sprzyjały także znaczące różnice zdań wśród etnologów co do koncepcji i struktury przyszłego instytutu. Ten zarys historii starań o instytut etnologii pokazuje dużą dynamikę wysiłków środowiska etnologicznego, które w stosunkowo krótkim czasie przekształciło skromną Sekcję Etnografii w istniejący do dziś Komitet Nauk Etnologicznych, a zamierzało zaraz potem utworzyć własny instytut.

Dalsze dzieje Komitetu to z pewnością zadanie na inny artykuł, w którym historia działalności tej reprezentacji środowiska byłaby ukazana na tle meandrów rozwoju etnologii, wpisanej w niełatwe dzieje schyłku PRL, okresu transformacji

ustrojowej i budowy III RP (Posern-Zieliński 1991)². W tym miejscu zamiast kolejnej wycieczki w przeszłość, warto z okazji 40-lecia Komitetu zwrócić raz jeszcze i dobitnie uwagę na znaczenie, jakie miał i nadal ma Komitet Nauk Etnologicznych PAN dla objętych jego działaniem dyscyplin.

Po pierwsze, KNE stworzył przestrzeń sprzyjającą integracji nauk etnologicznych w trzech ważnych obszarach: personalnym, instytucjonalnym i międzydyscyplinarnym. Członkowie środowiska nauk etnologicznych spotykali się regularnie na posiedzeniach Komitetu i jego komisji, brali udział w wyborach do tych gremiów, wizytowali poszczególne ośrodki studiów etnologicznych i tam zapoznawali się z ich osiągnięciami, zwoływali konferencje i seminaria; podejmowali także wspólne inicjatywy, często łączące działania kilku placówek naukowych. Komitet współpracował, i nadal to czyni, z Polskim Towarzystwem Ludoznawczym, a wyrazem tej współpracy stał się „Lud” jako wspólny rocznik dla obu tych społecznych instytucji. Komitet interesował się też działalnością i rozwojem muzeów etnograficznych, a także wspierał i współdziałał z wieloma innymi instytucjami i stowarzyszeniami naukowymi, w tym z Polskim Instytutem Antropologii oraz Instytutem im. Oskara Kolberga. Wreszcie, *last but not least*, zbliżał etnologów i antropologów z przedstawicielami dyscyplin pokrewnych: literaturoznawcami o zainteresowaniach folklorystycznych, socjologami zajmującymi się antropologią społeczną, etnomuzykologami czy ethnohistorykami.

Po drugie, Komitet umocnił rangę etnologii w akademickiej strukturze polskiej nauki, podkreślając jej status jako samodzielnej dyscypliny, wyzwolonej z podległości wobec socjologii czy historii. Posiadając własny Komitet, po raz pierwszy etnologowie stali się pełnoprawnymi partnerami przedstawicieli pozostałych nauk społecznych i humanistycznych skupionych przy Polskiej Akademii Nauk. W dużej mierze dzięki temu udało się również, po wielu latach nieobecności przedstawicieli etnologii wśród członków PAN (po śmierci profesorów Moszyńskiego i Dobrowolskiego), wprowadzić do tego prestiżowego gremium reprezentanta naszego środowiska (prof. Aleksander Posern-Zieliński). Również w składzie Polskiej Akademii Umiejętności znaleźli się etnolodzy zasłużeni swą aktywnością na rzecz KNE (profesorowie Sokolewicz, Posern-Zieliński i Lech Mróz).

Po trzecie, Komitet towarzyszył przekształceniom i współtworzył warunki rozwoju dla etnologii. Uczestniczył w jej ewolucyjnej modernizacji od „środka” i zabiegał o jej naukowy „awans”, by mogła stać się dyscypliną ważną i liczącą się w głównym nurcie nauk społeczno-humanistycznych. Należy przypomnieć, że jako powojenna „etnografia” była ona zepchnięta na margines i administracyjnymi decyzjami przypisana do kategorii nauk pomocniczych, a więc o ograniczonej samodzielności. Do tego dodać trzeba, iż sama również, by zachować swą autonomię i etos swych ludoznawczych zainteresowań schroniła się w bezpiecznej

² Na łamach „Ludu” od 1992 r. ukazują się regularnie sprawozdania z działalności Komitetu, posiedzeń plenarnych i wyborów nowych składów i władz.

niszy studiów nad kulturami ludowymi Europy i tak zwanymi społeczeństwami pierwotnymi żyjącymi w zamorskich światach. Ta tradycyjna, mocno zakorzeniona jeszcze w XIX wieku postawa, począwszy od lat 70. i 80. wieku XX ulegała znaczącym przekształceniom, stopniowo modernizując wszystkie aspekty działalności naukowej, począwszy od reform strukturalnych, poszerzania horyzontów teoretycznych, doskonalenia metod pracy terenowej i analitycznej, do zdobywania większej kompetencji metodologicznej i obejmowania zakresem zainteresowań coraz to nowych pól badawczych. W tych wspólnych wysiłkach modernizacyjnych wiodących od etnografii, mocno zakorzenionej w tradycji ludoznawczej, do nowoczesnej etnologii, coraz bliższej antropologii społeczno-kulturowej i koncentrującej się przede wszystkim na ważnych przejawach współczesnego życia, istotną rolę odegrał także Komitet i jego członkowie. Organizował debaty i dyskusje, zwoływał konferencje i posiedzenia, przygotowywał memoriały i ekspertyzy, słowem zawsze zachęcał całe środowisko nauk etnologicznych do dalszych wysiłków na rzecz uczynienia z etnologii/antropologii dyscypliny ważnej, atrakcyjnej, potrafiącej się włączyć do głównego nurtu debat o kulturze, narodzie i społeczeństwie.

Po czwarte, Komitet niewątpliwie był swego rodzaju tarczą ochronną i instrumentem reagowania w sytuacjach kryzysowych zagrażających pozycji etnologii, jak i poszczególnym jej placówkom. Wśród wielu tego rodzaju interwencji warto przypomnieć batalię stoczoną na początku lat 90. przeciwko realizacji uchwały Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, która proponowała likwidację odrębności uniwersyteckich studiów etnologicznych i przekształcenie ich w specjalność w ramach studiów historycznych. Ówczesny przewodniczący Komitetu (prof. Jasiewicz) wraz z przedstawicielami innych zagrożonych kierunków (archeologami i historykami sztuki) interweniował skutecznie w tej kwestii w ówczesnym Ministerstwie Szkolnictwa Wyższego, i dzięki temu ta skrajnie niekorzystna nowelizacja przepisów została wstrzymana, a etnologia nadal pozostała odrębnym, tak zwanym unikatowym kierunkiem studiów.

Po piąte, Komitet umożliwiał formalne kontakty z międzynarodowymi organizacjami naukowymi. Jest to związane z tym, że Komitet Nauk Etnologicznych za pośrednictwem Polskiej Akademii Nauk został członkiem zbiorowym Międzynarodowej Unii Nauk Antropologicznych i Etnologicznych (International Union of Anthropological and Ethnological Sciences), a więc najważniejszej, o zasięgu światowym, organizacji zajmującej się sprawami etnologii, a tym samym każdorazowy przewodniczący Komitetu stawał się przedstawicielem PAN w tym globalnym stowarzyszeniu.

Po szóste, Komitet poszerzył również możliwości wydawnicze środowiska, publikując serię zatytułowaną „Prace Komitetu Nauk Etnologicznych PAN”. To właśnie w ramach tej serii ukazały się cztery tomy tak bardzo potrzebnej *Bibliografii etnografii polskiej*, a także tak zwane tomy kongresowe, przygotowywane w edycji angielskiej i publikowane z okazji kolejnych kongresów Międzynarodo-

wej Unii Nauk Antropologicznych i Etnologicznych celem popularyzacji dorobku polskich naukowców poza krajem.

Autorzy skreślonych powyżej refleksji są przeświadczeni, iż Komitet był w trakcie ostatnich czterech dekad ważną instytucją etnologiczną zarówno w odniesieniu do spraw wewnętrznych środowiska, jak i w niezbędnych relacjach w obrębie nauk społecznych i humanistycznych koordynowanych przez PAN. Jest rzeczą oczywistą, że nasze uwagi i oceny zamieszczone w tym szkicu mają po części wymiar subiektywny, gdyż byliśmy przecież od lat wielu zaangażowani bezpośrednio w kierowanie pracami Komitetu, pełniąc w nim kolejno funkcje jego sekretarzy naukowych, a następnie przewodniczących³. Ramy tego komunikatu sprawiły, że mogliśmy wskazać tylko na niektóre, naszym zdaniem najważniejsze aspekty działań Komitetu, podkreślając ich znaczenie dla całego polskiego środowiska nauk etnologicznych. Oczywiście zdajemy sobie sprawę z ograniczonej roli struktur i działań organizacyjnych dla rozwoju nauki, którą tworzą przede wszystkim wybitne indywidualności i ich szczególne dokonania. Instytucjonalne ramy mogą w jednych sytuacjach hamować rozwój, a w innych promować naukowe inicjatywy i sprzyjać prowadzeniu badań. W tym przypadku jesteśmy jednak przekonani, że Komitet Nauk Etnologicznych PAN, powstały przed 40 laty z inicjatywy prof. Burszty, był wielce pomocny naukom etnologicznym w naszym kraju.

LITERATURA

Burszta J.

1975 *Sekcja Etnografii Komitetu Nauk Socjologicznych Polskiej Akademii Nauk*, „Lud” 59, s. 290-291.

1978a *Etnografia polska w 25-leciu Polskiej Akademii Nauk*, „Lud” 62, s. 3-11.

1978b *Establishment of the Committee for Ethnological Sciences at the Polish Academy of Sciences*, „Ethnologia Polona” 4 [druk: 1979], s. 203-205.

Posern-Zieliński A.

1991 *Działalność Komitetu Nauk Etnologicznych PAN w latach 1987-1990*, „Lud” 74 [druk: 1992], s. 295-298.

³ Prof. Jasiewicz jest honorowym przewodniczącym Komitetu, a prof. Posern-Zieliński jest w bieżącej kadencji przewodniczącym KNE PAN.